

פז **ליקוטו** סדר הקרבנות **מדרגות**

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' הנה פסוק זה לא שייך לפי התמיד אך
אומרים אותה משום דאיתא במדרש הובא בב"י ובט"ז (סי' א) בשעה שקורין
מקרא זו צפונה לפני ה' הקב"ה זוכר עקידת יצחק:

והנה יש שאין אומרים פסוק ושחט כאן אחר פ' התמיד רק אח"כ בנוסח רבון העולמים
שאומרים קודם משנת איהו מקומן כולל ג"כ פסוק זה וכן הוא בסידורי ספר
וכן נראה מסדר הא"י והרמ"ק והסדר היום אך נוסח סידורי דידן כפי מה שמשמע
מפשיטות לשון הש"ע (סי' א) דקאמר שיאמר פסוק זה עם הקרבנות ויותר משמע כן מלשון
החב"א (סי' פ"ו) דקאמר בשעה שישיראל מעלין התמיד וקורין מקרא זה צפונה לפני ה'
וכר' ע"ש משמע שיש שייכות לפסוק ושחט עם התמיד ובהו מיושב נמי מה שהקשה
בשע"ת (סוף סי' א) על הבית יעקב ע"ש:

אתה הוא ה' אלהינו שהקטירו הנה כסידור ר"ע ובאבודרהם ובמחזור ויטרי ובמש"ע
לא מוזכר כלל לומר סדר הקטורת אחר התמיד אך נוסח סידורי דידן הוא ג"כ
עפ"י היש נוהגין שמביא הש"ע (סוף סי' א) וכן הוא בסידורי ספר והרמ"ק ובסדר היום
וכן הוא עפ"י האריז"ל הנה נוסח סידר הרמ"ק אתה הוא שהקטירו אבותינו וכו' ע'
ע"ש אך נוסח דידן לומר הוא ה' אלהינו הוא עפ"י האריז"ל:

והנה הא דאומרים קודם הקטורת אתה הוא שהקטירו ולא אומרים ג"כ קודם פ' התמיד
אתה הוא שהקטירו וכו' עיין בספר ש"ע משום דאמירת אתה הוא שהקטירו הוא
לגלוי דעתנו שאנו קורין אותה ככוונה זו שתהא נחשבת האמירה למעשה לכך גבי התמיד
אין צריכין לשום הקדמה דעדיפא מיני מפרשינן בהדי בנוסח רבון העולמים שיהיה שח
שפתוחו וכו' כאלו הקרבנו קרבן התמיד וכו' והא דאין אומרים באמת ג"כ שם וכאלו
הקטורנו וכו' אכתוב אי"ה לקמן:

ויאמר ה' אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה ועין פרש"י והוא מדברי
הגמ' פ"ק דכריתות שלכך מנאה חלבנה בין סממי הקטורת ללמוד שלא יקל
בעיניו מלצרף עמנו את פושעי ישראל ע"ש (אך נראה דכוונה הוא דוקא שלא לדחות
אותו ועיין בספר חסידים (סימן תשע"ב) שלא לעמוד בתפלתו אצל פושעי ישראל וגם במקום
אדם רשע אין לישב ע"ש וראיתי כס' קטן על פרקי אבות בשם ס' פרי הארץ שפי' כזה
המשנה שנים שיושבכים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים ר"ל שהתנא אומר
שהסיבה שאין ביניהם ד"ת הוא מפני שהרי זה היה מושב לצים וטמאו המקום ע"ש)
ועיין ברבינו בחיי פרשת תשא שמתעם זה צוה ליקח ערבה כמצות לולב רמו לרשעים
שיהיו עמנו באגודה אחת ע"ש ועיין בזה כס' אמרי שפר מהגדה"ע מו"ה שמואל זצלה"ה
מדאראא (כפ' אמרי) שכתב כזה דבר נחמד והיא הנהגה הגמ' שם פריך ואינא כופרא (שהן
מין קוצים) ומשני דרכי נועם כתיב ופרש"י ואלו מסרטין הדיים ע"ש הרי מבואר

ושחט אותו על ירך המזבח
צפונה לפני ה' אלמלא
שקדים יתכן אין א' מכל הצדדים
מול לזרעון יתן שלטנו מכות דקדוק
מדין ר"ל ע"י עקידת יצחק נכחו
הכחן למעלה מדי"ד מתח מדת רחמים. מהר"ד ז"ל פס' נחמ דוד משם מהר"ס. ומה מנואר מ"ס
ניקח"ל רצה והיפוא מדין פל"ס סי' א' אמר הקב"ה בשעה שקורין פ' לפונה לפני ה' אני זוכר
עקידת יצחק בן אברהם. ונחמד הענין במ"ש ילקוט ראובני פ' ויקרא לכל הפקשות שמבקשים הצדוקים
לכל הקב"ה נתן הכל וצבועי ארמו השפע דבר לפון או מדת דיין וירואים אם ראוי האדם נחמד לו
ואלו לא הם מעבדו הכל על ימקו לפונם פסוק והפ"ד הנה כן בלמדת פ' ושחט ארמו על ירך המזבח
ועיין זכר עקידתו של יצחק נלעגו לפון הפסוק בקשמו, ואלמלא עקידת יצחק אין א' יכול להפיק שלטנו
איתקין מדי"ד ועי"ז לא שפע למלכות שלטנו אם לא כולו מקלטו ודו"ק. מדבר קדמות מעי' ר' אהרן מ"ז

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא אמירה זו השוכה
ומתבללת ומרצה לפניך, כאלו הקרבנו קרבן התמיד במועדו, ובמקומו
ובהלכתו:

אתה הוא יהוה אלהינו, שהקטירו
אבותינו לפניך את קטרת
הסמים, בזמן שפית הפקדש היה קים,
כאשר צוית אותם על יד משה נביאך,
בכתוב בתורתך,

אמה נראה איךנו שהקטירו.
לחמי בש"ס נודע ציוטה
אית סי' א' שכמו אשר שלל מה
השנים מלך פסוק הקטורת מה
הוא א"י וכו' ולמה צפנתם התמיד
ובאז קרעו את אומרים מהם הוא
שקטירו, הנה הפסוק פשוט... ועי"ז
לא היה דעמי הלקחה בעמנו אולם מנהג המדקדקים שאומרים קודם פסוק הקטורת מהם הוא וכו'
ויהא נתון, והענין דלפסקים שלטו אומרים שמימות לנו מכוונים למ"מ וכמ"ס בטור לקמן סי' נ' דקצנו
לשנות פ' ארזו מקומן משום הא לא"ר ספרא לעולם יעלם אדם שנומיו שלים צמקאל וכו', והשחל
להורות דפ' התמיד והקטורת לנו קורין ככוונה שחל נחשבת האמירה כמעשה לכן את אומרים קודם
הקטורת, אהם הוא שהקטורנו וכו' לגלוי דעתנו דלעורר כמעשה, ובפרט מהמזיד לנו
אומרים צפה מלא רצון העולמים וכו' שיהא שום שפומתו וכו' וה"ל להקדמת מהם הוא שהקטורנו דעדיפא
ויהיה מפרשין ככדיל רצון העולמים וכו'.

ויאמר יהוה אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה
סמים ולבנה זכה בד' סמים נטף ושחלת וחלבנה
קטרת רקה מעשה רוקח ממלח שחור קדש: ושחלת
ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר
אועד לך שמה קדש קדשים תהיה לכם: ונאמר והקטיר
עליו אהרן קטרת סמים בפך בפך בהיטיבו את

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא אמינה זו ושוכה ומקבלת ומרצה
לפניך באלו הקבנו קרבן הקמיד במוצדו ובמקומו ובהלקתו.
אתה הוא יי אלהינו שהקטרו אבותינו לפניך את קטרת הסמים בזמן שבית המקדש קנה
קים כאשר צוית אותם על-יד משה נביאך נכתוב בתורתך:

קטרת שמה ל לודלו

ויאמר יי אל-משה קח-קח סמים נטף ושחלת וחקל-בנה סמים וקבנה זכה

עמק ברכה

שומע תפלה

עמק ברכה

אמר כאן לאמר כמו לקמן (ל"א יב), משום
שהיא מחובר לפרשה שלמעלה כאילו הוסיף
לומר לו, שיקח עוד סמים, נוספים על
הראשונים, ויעשה מהן קטורת. וכמו שכתב
הרמב"ן ז"ל, קח לך הסמים הנזכרים למעלה
ותוסיף עליהם עוד נטף ושחלת וחלבנה ועוד
סמים ולבונה זכה ותעשה מהם קטורת.
סדר הסמים ועשייתן אפרש לקמן בברייתא
בס"ד.

בד בבד יהיה: שרשו בוד. כלומר, כל אחת
יושקל לבדו ולא יושקלו כאחד. וכמה שיהי'
מכל מין, אין קפידא. אבל יושקלו כל אחד ואחד
לבדו, כדי שיהיו מכוונים במשקלם, וזה שתרגם
אונקלוס "מתקל במתקל יהא". ואין לומר שיהא
באמת כל אחד ואחד לבדו, שהרי אמר שאח"כ
יערבו ויהיה מהכל קטורת אחת. והראב"ע ז"ל
כתב, בד בבד, כל אחד לבד ירוקה ואח"כ
יעורב. וכן משמע ברמב"ם (פ"ב מכלי המקדש
הל' ה) ועיי"ש בכ"מ.

ממולח: כתרגומו, מעורב. שיערב שחיקתן יפה
יפה זה עם זה. ואומר אני, שדומה לזה (יונה א)
וייראו המלחים. על שם שמהפכין את המים
במשוטות כשמנהיגים הספינה, כאדם המהפך
בכף ביצים טרופות לערבן עם המים. רש"י.
וכן כתב הרשב"ם. והרמב"ן כתב, שלתרגום
אונקלוס ענינו גמוחים, מלשון הכתוב, כי שמים
כעשן נמלחו (ישעי' נ"א ו). ואומר כי ישחק

אתה הוא ה' אלקינו שהקטירו אבותינו:
רשום בסידורים לומר זה קודם פרשת
הקטורת. וכך בטור שם, אלא שלא מוזכר שם
השם (שי"ן צרויה) רק "אתה הוא שהקטירו".
ותמיד אני תמה על ההקדמה הזאת דוקא בכאן
ולא בפרשת תמיד. והיה נראה לי שבעיקרו
נוסד לאומרו (אחר) התפילה ולהקדימו ל"אין
כאלוקינו וכו' אתה וכו' שהקטירו לפניך וכו'"
כדי שיהי' קישור יפה לכל האמירה, אבל קודם
התפלה אין מקום כלל לאמירה זו. מיהו העולם
נהג לאמרו גם קודם התפלה. ונראה לי הטעם
לפי שאחר פ' הקטורת מוסיפים פס' והקטיר
עליו אהרן (שמות ל') ולפי שאין לו קישור עם
הפסוק הקודם "וגת-ממנה לפני העדות", לכך
מתחילין "ונאמר" שנדע שהוא ענין בפני
עצמו. אלא שמ"מ הקורא פסוקים בעלמא אין
לו מובן לומר ונאמר, רק כשמתחיל באיזה
ענין ואומר עליו פסוקים, הוא מדגיש כאמור,
כך ונאמר עוד קרא. לכך מתחילין באתה הוא
כו' כאשר צוית אותם כו' ככתוב בתורתך
ויאמר וגו' ונאמר והקטיר וגו'. ובזה קישור
הדברים עולים יפה ולכן אין לשנות מהמנהג.
ויש סידורים שכתוב בהם "אתה הוא ה' אלקינו
ואלקי אבותינו". ונכון הוא, כיון שאומה
שהקטירו אבותינו לפניך.

פרשת הקטורת (שמיני ל)

ויאמר ה' אל משה: פתח באמירה, וגם לא

אתה — שהקטירו: פיסקא זו מובאה בטור (או"ח קלג) כסדר הקטרת שלאחר התפלה, (ראה הערתנו ל"אין
כאלקינו" שלאחר התפלה); מנהגנו לאמר: כאן סדר הקטרת — עפ"י ה"ש נוהגין" שכשו"ע סוף סי' א, ועפ"י
סדר היום, הארז"ל, סידורי ספרו רמ"ק.